

DURMUŞ & DÜLGER

Avukatlık Bürosu

Av. Yüce DURMUŞ
www.yucedurmus.av.tr

BEDELLİ ASKERLİK YAPMAK İSTEYEN ÇALIŞANIN ÜCRETSİZ İZİN VE DİĞER YASAL HAKLARI İLE KIDEM TAZMİNATI TALEBİ

> YASA NE ZAMAN YÜRÜRLÜĞE GİRDİ ?

Bedelli askerlik konusunu da düzenleyen 7146 sayılı torba yasa, 03.08.2018 tarih ve 30498 sayılı resmi gazetede yayınlanmış ve **03.08.2018 tarihinde yürürlüğe giren** ikinci maddesi ile “ bedelli askerlik “ konusunu düzenlemiştir.

> BEDELLİ ASKERLİKTEN KİMLER ve NE ŞEKİLDE YARARLANABİLECEK?

. 7146 sayılı yasa ile; **yurt dışında oturma veya çalışma iznine sahip işçinin**, işveren sıfatıyla veya bir meslek ya da sanatı icra ederek, yurt içinde geçirilen süreler hariç olmak üzere, toplam en az (3) yıl süre ile fiilen yabancı ülkelerde bulunması, 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa tabi olması, durumlarını ispata yarayan belgelerle birlikte bağlı buldukları Türk konsoloslukları aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları, (2.000 avro veya karşılığı kadar yönetmelikte belirtilecek yabancı ülke parasını) başvuru tarihinde defaten ödemeleri ve Milli Savunma Bakanlığınca verilecek uzaktan eğitimi almaları halinde muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılacakları düzenlenmiştir.

Uzaktan eğitime ilişkin usul ve esaslar Milli Savunma Bakanlığınca belirlenecektir.

.7146 sayılı yasa ile; (**03.08.2018**) tarihinde her ne sebeple olursa olsun henüz fiili askerlik hizmetine başlamamış ve **1 Ocak 1994 tarihinden (bu tarih dahil) önce doğan, 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa tabi yükümlülerin**; istekleri halinde, bu maddenin yürürlüğe girdiği (03.08.2018) tarihten itibaren üç ay içinde (başvuru süresi sonu 03.11.2018 olmaktadır) askerlik şubelerine veya yurt dışı temsilciliklerine başvurmaları, (15.000 Türk lirası) veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuruna göre ödeme tarihindeki karşılığı kadar konvertibl yabancı ülke parasını defaten ödemeleri ve (21 gün) temel askerlik eğitimini yerine getirmeleri şartıyla askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılacakları düzenlenmiştir.

.7146 sayılı yasa ile; **her ne sebeple olursa olsun daha önce bedelli veya dövizli askerlik hizmeti kapsamından çıkarılanlardan yaş şartını taşıyanların**, istekleri halinde bedelli askerlikten yararlanacakları düzenlenmiştir.

. 7146 sayılı yasa ile; (03.08.2018) tarihinden önce sağlık sebebiyle haklarında verilen **askerliğe elverişli olmadıklarına dair kararlardan dolayı askerlik hizmetinden muaf tutulanların** da istekleri halinde yaş şartı aranmaksızın ve temel askerlik eğitimine tabi olmaksızın bedelli askerlikten yararlanabilecekleri düzenlenmiştir.

. Bedelin ödenmesi ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Milli Savunma Bakanlığınca belirlenecektir

> SORUŞTURMA VE İDARİ PARA CEZALARI

7146 sayılı yasa ile; bedelli askerlik ile ilgili madde hükümlerinden yararlanan yükümlüler hakkında saklı, yoklama kaçağı ve bakayadan dolayı idari ve adli soruşturma ve kovuşturma yapılmayacağı, başlatılmış olanların sona erdirileceği ve bu suçlara ilişkin kesinleşmiş idari para cezalarının tahsil edilmeyeceği düzenlenmiştir.

DURMUŞ & DÜLGER

Avukatlık Bürosu

Av. Yüce DURMUŞ
www.yucedurmus.av.tr

> **ÜCRETSİZ İZİN HAKKI**

. 7146 sayılı yasa ile yapılan düzenlemede; bedelli askerlik hükümlerinden yararlananların (**21 gün**) sürecek temel askerlik eğitimi süresince çalıştıkları işyeri, kurum ve kuruluşlar tarafından **aylıksız veya ücretsiz izinli** sayılacakları düzenlenmiştir.

. Bu düzenleme ve görüşümüze göre; özel sektör veya kamu sektöründe çalışan, bedelli askerlik hükümlerinden yararlanmak isteyen ve aynı zamanda **işinden ayrılmak istemeyen çalışan**, durumu – başvurusu ve gerekli diğer koşulları yerine getirdiğine dair evrakları işverene bildirerek temel askerlik eğitimi süresince (21 gün) aylıksız veya ücretsiz izinli sayılmasını talep edebilecektir.

. Çalışanın talebi ve işverenin kabulü ile ücretsiz izin verilmesi halinde; iş sözleşmesi 21 günlük temel askerlik eğitimi süresince askıya alınacak ve bu dönemde işveren çalışana ücret ödemeyecek ve sigorta primlerini yatırmayacaktır.

. Çalışanın talep etmesine rağmen işverenin aylıksız veya ücretsiz izni vermemesi halinde ne tür bir hukuki sonuç doğacağına veya nasıl bir yaptırım uygulanacağına dair 7146 sayılı yasa da bir hüküm bulunmamaktadır.

. Uzman görüşümüze göre; eğer **ücretsiz izin verilmemesi nedeniyle işverene başkaca bir maddi yaptırım veya İPC uygulaması yok ise**; işverenin ücretsiz izin vermeyip iş sözleşmesini feshetmesi yasaya aykırı olacak ve iş güvencesi şartlarını taşıyan çalışan, işverene karşı işe iade davası açabilecek veya ihbar tazminatı ile 1 yıllık çalışma süresini doldurmuş ise kıdem tazminatı ve kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti talep edebilecektir.

> **KIDEM TAZMİNATI HAKKI**

. 7146 sayılı yasa ile yapılan düzenlemede; bedelli askerlik hükümlerinden yararlananların kıdem tazminatı ile ilgili olarak bir düzenleme bulunmamaktadır.

. 7146 sayılı yasa da düzenlenen 21 günlük temel askerlik eğitiminin de muvazzaf askerlik hizmeti niteliğinde olduğu kuşkusuzdur.

. Kıdem tazminatını düzenleyen 1475 sayılı yasanın 14. maddesinin 3. fıkrasında çalışanın **muvazzaf askerlik (ve tabi ki bedelli askerlik)** hizmeti nedeniyle iş sözleşmesini feshetmesi eğer diğer yasal koşulları da taşıyorsa kıdem tazminatına hak kazandıran haller arasında sayılmıştır.

. Yasada, çalışanın temel askerlik süresi için ücretsiz izinli sayılacağı düzenlenmiş ise de en az 1 yıl çalışmış olan ve kıdem tazminatı için diğer koşulları da taşıyan çalışanın bedelli askerlik nedeniyle iş sözleşmesini sona erdirerek kıdem tazminatı talep etmesini engelleyen bir düzenleme bulunmamaktadır.

. Görüşümüze göre; burada çalışana seçimlik bir hak tanınmıştır.

. Çalıştığı işyerinden memnun olan ama aynı zamanda bedelli askerlik hakkından da yararlanmak isteyen çalışan, 21 gün ücretsiz izin talebinde bulunabileceği gibi iş sözleşmesini bedelli askerlik (muvazzaf askerlik) nedeniyle derhal feshedip koşullarını taşıyorsa kıdem tazminatını da talep edebilir.

. Belirsiz süreli iş sözleşmesi ile çalışan, bedelli askerlik (muvazzaf askerlik) nedeniyle iş sözleşmesini sona erdirirse bildirim sürelerine (ihbar süresine) uyması gerekmemektedir. Çünkü çalışan yasanın kendisine tanıdığı derhal fesih hakkını kullanmaktadır.

. 7146 sayılı yasa da yapılan düzenlemede **İSTİSNAİ BİR DURUM DA** bulunmaktadır. Şöyle ki;

. 03.08.2018 tarihinden önce sağlık sebebiyle haklarında askerliğe elverişli olmadıklarına dair karar verilerek askerlik hizmetinden muaf tutulan ve kendi isteği ile genel bedelli askerlik hakkından yararlananların iş sözleşmelerini muvazzaf askerlik nedeniyle feshetmeleri ve bu doğrultuda kıdem tazminatı talep etmeleri mümkün değildir. Çünkü bu kişiler 21 günlük temel askerlik eğitimine tabi tutulmaksızın muvazzaf askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılmaktadırlar.

DURMUŞ & DÜLGER

Avukatlık Bürosu

Av. Yüce DURMUŞ
www.yucedurmus.av.tr

> **BEDELLİ ASKERLİK SONRASI ÇALIŞTIRMA İÇİN BAŞVURU HAKKI**

. 4857 sayılı iş yasasının 31. maddesinin 4. fıkrasında; **herhangi bir askeri** ve kanuni ödev dolayısıyla işinden ayrılan çalışanların bu ödevin sona ermesinden başlayarak **2 ay içinde** işe girmek istemeleri halinde işverenin bu kişileri eski işleri veya benzeri işlerde boş yer varsa derhal, yoksa boşalacak ilk işe başka isteklilere tercih ederek, o andaki şartlarla işe almak zorunda olduğu düzenlenmiştir.

. Yukarıda belirtilen ve aranan şartlar bulunduğu halde işveren iş sözleşmesi yapma yükümlülüğünü yerine getirmezse, işe alınma isteğinde bulunan eski çalışana 3 aylık ücret tutarında tazminat ödemekle yükümlüdür. Yani; iş sözleşmesini **genel bedelli askerlik hakkı kapsamında** 21 günlük temel askerlik eğitimine dayalı olarak fesheden çalışan, 21 günlük temel askerlik eğitiminin sona ermesini takip eden 2 ay içerisinde işe girmek istediğini işverene bildirmesi halinde işveren, yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde bu talebi karşılamak zorundadır. İşveren, çalışanın bu talebini ilgili şartlar oluşmasına rağmen yerine getirmezse çalışanın 3 aylık ücreti tutarında tazminat ödemekle karşı karşıya kalabilecektir.

> **ÖRNEK DİLEKÇE (ÜCRETSİZ İZİN İÇİN)**

(.....) İŞYERİ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

(.....) tarihinden beri işyerinizde çalışıyorum.

03.08.2018 tarihli resmi gazetede yayınlanan 7146 sayılı yasa uyarınca bedelli (muvazzaf) askerlik hakkından yararlanmak için başvurudum.

Başvuru belgemi, (15.000,00 TL) bedeli ödediğime dair banka dekontunu ve yasal koşulları taşıdığıma dair diğer evrakları dilekçem ekinde ibraz ediyorum.

7146 sayılı yasa uyarınca; 21 günlük temel askerlik eğitimi yapacağım (.....) tarihleri arasında yasa gereği ücretsiz izinli sayılmamı, temel askerlik eğitimi sonrası (.....) tarihinde işbaşı yapacağımı beyan ve talep ederim.

Tarih : (.....)

Talep Eden : (.....)

> **ÖRNEK DİLEKÇE (FESİH İÇİN)**

(.....) İŞYERİ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

(.....) tarihinden beri ve 1 yılı aşkın bir süredir işyerinizde çalışıyorum.

03.08.2018 tarihli resmi gazetede yayınlanan 7146 sayılı yasa uyarınca bedelli (muvazzaf) askerlik hakkından yararlanmak için başvurudum.

Başvuru belgemi, (15.000,00 TL) bedeli ödediğime dair banka dekontunu ve yasal koşulları taşıdığıma dair diğer evrakları dilekçem ekinde ibraz ediyorum.

7146 sayılı yasa uyarınca; bedelli (muvazzaf) askerlik nedeniyle iş akdimi makul süre olan (.....) tarihi itibarıyla 1475 sayılı iş yasasının 14. Maddesi uyarınca bildirimim ve derhal feshediyorum.

Hak ettiğim kıdem tazminatı ile diğer işçilik hak ve alacaklarımın hesaplanarak banka hesabıma ödenmesini beyan ve talep ederim.

Tarih : (.....)

Fesih ve Talep Eden : (.....)

Faydalı olması dileğiyle.

Av. Yüce DURMUŞ - Çorlu, Ağustos 2018